

МБДОУ ЦРР-Д/с №89 «Парус» ГО «город Якутск»

Монастырева Валентина Афанасьевна,
воспитатель старшей группы «Мичээр»

Орто бөлөх оҕолоругар Сана дьыл аралдытыыта

«Тымныы оҕонньор суруга»

Оруоллар: Түүн королева, Хаар киһи, Үрүн эһэ.

Оҕолор киирэн харыйа иннигэр төгүрүк анара буолан тураллар.

Иитээччи – кэлэн иһэр сана дьылынан итиитик - истинник эбэрдэлиибит!
Кэлэр сыл кэрэни түстэтин, үүнэр сыл үтүнү үксэттин, куруутун дьол, үөрүү
аргыстастын!

Иитээччи – көрүн эрэ оҕолор, хайдах курдук харыйабыт киэргэйн, симэнэн
турарый! Билигин биһиги оҕолорбут ырыа ыллаан иһитиннэрдэхтэринэ,
харыйабыт уота күүскэ чабыллыан тыгыаҕа.

ЫРЫА (харыйа уота умайар)

Иитээччи харыйа быһыттан тымныы оҕонньор суругун булан ааҕар.

Иитээччи – Үтүө күнүнэн күндү ыалдыттар, оҕолор, төрөппүттэр! Тийэн
кэллэ кэтэспит күммүт, үүннэ үөрүүлээх киэһэбит. Оҕолоор, бүгүн биһиэхэ
бырааһыннык – Сана Дьыл! Мин эһиэхэ кэһии тутуурдаах, үтүө санаалаах
кэлэрбин күүтүн!

Иитээччи – Ура-а-а! биһиэхэ тымныы оҕонньор кэһии тутуурдаах кэлэр
буолбут.

**КУТТАЛЛААХ МУЗЫКА ТЫАҤЫЫР. ТҮҮН КОРОЛЕВАТА КИИРЭН
КЭЛЭР.**

Түүн королева – мин барытын иһиттим, тымныы оҕонньор суруйбут суругун.
Тымныы оҕонньору кэтэһэн бырааһынныктаан утуйбакка оонньуу
сылдыбаккыт. Билигин барыгытын утутуом. Утуйбат оҕону сөбүлээбэппин.

Иитээччи – кэбис түүн королева, оџолорбутун утутума. Хата оџолор эийэхэ үнкүү үнкүүлээн көрдөрүүхтэрэ.

ҮНКҮҮ

Түүн королева – наһаа да үчүгэйдик үнкүүлүүр оџолоор. Сотору тымныы оџонньор кэлиэбэ, утуйбаккабыт кэтэһин уонна үөрэ - көтө бырааһынньыктаарын. Көрсүөххэ диэри.

ХААР КИҢИ ХААМАН ИСТЭҢИНЭ ХААРДАРА САККЫРЫЫЛЛАР.

ООННЬУУ «Хаар хомуйуута». ҮРҮН ЭҺЭ КИИРЭН КЭЛЛЭ.

Үрүн эһэ – Дорооболорун оџолоор, эһиги көрөөх – нардаах оонньуугутун истэммин кэллим. Туохха муһуннугут. Оџолор – Саҥа дьылы көрсөөрү.

Үрүн эһэ – Оо, оџолоор, оччоџо хоһоонно ааџан иһитиннэрин эрэ.

ХОҢООН. КИМ ЭРЭ ЫТЫРДАРА ИҢИЛЛЭР.

ЫАЛДЬЫБЫТ КУОБАХ КИИРЭН КЭЛЭР

Куобах – төбөм ыалдьар, күөмэйим ыалдьар, муннум ыалдьар. Ийэм халыннык тангын диирин истибэккэ, ыарыйдым. оџолоор эһиги халыннык таннабыт да? Онтон төрөппүттэр эһиги оџолоргутун халыннык табыннарабыт дуо?

ТӨРӨППҮТТЭРГЭ ООННЬУУ «Кукланы түргэнник тангыннар».

Куобах – улахан махтал эһиэхэ төрөппүттэргэ. Халыннык таннар киһи ыалдьыбат. Мин эмиэ халыннык таннар буолуом. Көрсүөххэ диэри.

Иитээччи – куобахчааммытын халыннык тангыннаран, дьиэтигэр атаардыбыт. Онтон оџолоор биһиги эмиэ халыннык саал саарпыгынан баанар куукула туһунан ырыалаахпыт дии. Ылаан иһитиннэриэххэ эрэ.

ЫРЫА «Куукула». МУЗЫКАННАН ТЫМНЫЫ ОџОННЬОР КИИРЭР.

Тымныы оџонньор – Саргылаах саҥа дьылынан! Саҥа дьолунан! Дорооболорун оџолор, ытыктабыллаах күндү ыалдьыттар! Хара тыаларынан, муустаах муораларынан айаннаан – айаннаан эһиэхэ кэллим! Үөрүн – көтүн! Мичилийин! Чэ эрэ, оџолоор, тэнгэ туран төгүрүччү эргийиэҥин, ырыабытын ыллыаҥын!

Оѳолор тымныы оѳонньорго хоһоон ааѳаллар.

Саргылаах санга дьыл

Салаллан кэллэ дии,

Киэргэллээх харыйа

Кэһиилээх эбит дии.

Күндү күөх харыйа

Көр – оонньуу аргыстаах,

Күндү күөх харыйа

Күлүмнэс уоттардаах.

Харыйабыт симэѳэ,

Эчкии, элбэѳин

Ыл, көрүн, мэкчиргэ

Иһиллиир быһылаах.

Саһыллар, тиингнэр,

Куобахтар, бөрөлөр,

Эһэлэр , тайахтар

Эйэлээх да буолтар.

Уһуйаан аанын арыян

Сага дьылбыт кэлбитэ,
Сандаар уоттаах харыйа
Күлүмүрдүү түспүтэ.

Кэрэчээн харыйа
Налыччы киэргэммит,
Араас да уотунан
Күлүмнүү умайбыт.

Куобахтар, эһэлэр,
Саһыллар, бааллар,
Сизэтиһэн бараннар
Көхтөөхтүк ыллыыллар.

Хаар манан бытыктаах
Тымныычаан оҕонньор,
Кэһиитин түнэтэр
Уөрүүнү үксэтэр.

Чабылый, чабылый
Баай харыйам күлүмнээ,
Оҕолор көрдөрүн
Эн үөрэ сырдатый.

Тымныы оҕонньор
Тырымнас сиэнинээн,

Сизэтиһэн киирдилэр,
Эбэрдэ эттилэр.

Ылын даа, оёолоор
Ылсыабын илииттэн,
Көрүдүөс оонньуута
Көбүлээн иһиэбин.

Үчүгэй, үчүгэй
Үөрүү көтүү буолара,
Үчүгэй, үчүгэй
Сага дьыл кэлэрэ.

Оёолорго күүлэйдии
Тыаттан харыйа кэлбит,
Харыйаны ириэрэн
Киэргэтэн кэбистибит.

Кэрэчээн харыйа
Налыччы киэргэммит,
Араас да уотунан
Күлүмнүү умайбыт.

Сага дьылбыт киирэн кэллэ
Харыйаны киэргэтэн,
Үөрүү – көтүү тула түмэр

Төгүрүккэ ынгыраар.

Тымныы эһээ, оҕонньор
Хантан тийиэн кэллиин эн,
Ханнык ыраах суолунан
Аан дойдуну эргийэн.

Саҥа дьыл, саҥа дьыл
Сандаарыйан дьэ кэллэ.
Эргиччи күлүмнээн
Эчи бэрдин кэрэтин.

Кэрэтиэн саҥа дьыл киэһээтэ,
Сандааран салаллан кэлбитэ үөһээттэн.
Хаар сулус кыыдамныыр,
Кырачаан кыым буолан кыламныыр.

Тымныы оҕонньор – наҕаа да үчүгэй ырыалары, хоһооннору, үнкүүлэри уонна көрдөөх – нардаах көрүдьүөс ооньуулары көрдүм, иһиттим. Оҕолорбор, сиэттэрбэр кэһии үчүгэйин аҕалан күндүлүүбүн.

Аныгыскы саҥа дьылга көрсүөххэ диэри!